

11 Bekämpningsmedelsskatt

11.1 Författningar m.m.

Lag (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel, prop. 1983/84:176, SkU 1983/84:47

Lagändringar

SFS 1988:638	ändr. 2 § prop. 1987/88:128, JoU 1987/88:24
SFS 1993:484	ändr. 7 § prop. 1992/93:196, SkU 1992/93:28
SFS 1994:1706	upph. 6 §, ändr. 2 § prop. 1994/95:75, JoU 1994/95:7
SFS 1995:617	ändr. författningsrubr., 1–3, 4, 5, 7 och 8 §§ prop. 1994/95:213, SkU 1994/95:29
SFS 1998:824	ändr. 1 § prop. 1997/98:90, JoU 1997/98: 25
SFS 1998:1677	ändr. 1 § i 1998:824 prop. 1998/99:18, SkU 1998/99: 6
SFS 1999:1252	ändr. 4 § prop. 1999/2000:2, SkU 1999/2000: 2
SFS 2002:408	upph. 7 §; ändr. 3, 5, 8 §§ prop. 2001/02:127, SkU 2001/02: 27
SFS 2003:806	ändr. 2 § prop. 2003/04:1, FiU 2003/04: 1

11.2 Allmänt

LSB trädde i kraft den 1 juli 1984. Bekämpningsmedelsskatten infördes för att av hälso- och miljöskäl minska användningen av bekämpningsmedel.

I MB:s 14:de kapitel, som reglerar kemiska produkter, finns bestämmelser om hantering, import och export av kemiska ämnen och beredningar (kemiska produkter). Till de kemiska produkterna räknas bekämpningsmedel. Förutom bestämmelserna i MB finns föreskrifter som gäller bekämpningsmedel i FKP samt i FBM.

Den som tillverkar eller till Sverige för in en kemisk produkt eller en bioteknisk organism ska enligt 14 kap. 7 § MB se till att det finns en tillfredsställande utredning för bedömning av vilka hälso- eller miljöskador som produkten eller organismen kan orsaka. Den ska innehålla en bedömning av produktens egenskaper från miljö- och hälsoskyddssynpunkt och visa

1. de ämnen eller organismer som kan ge produkten eller organismen farliga egenskaper,
2. arten och graden av de farliga egenskaperna,
3. de åtgärder som behövs för att skydda människors hälsa och miljön vid hanteringen, och
4. de åtgärder som behövs för att ta hand om avfall från produkten eller organismen.

11.2.1 Uppgiftsskyldighet

Den som tillverkar, importerar eller släpper ut en kemisk produkt eller bioteknisk organism på marknaden, ska genom märkning eller på annat sätt lämna de uppgifter som behövs till skydd för människors hälsa eller miljön genom en produktinformation, se 14 kap. 7 § MB. Uppgifterna ska lämnas till Kemikalieinspektionen som bedömer de hälso- eller miljörisker som är förknippade med produkten eller organismen samt dess hantering, införsel eller utförsel, se 14 kap. 9 § MB.

11.2.2 Produktregister

Kemiska produkter som yrkesmässigt tillverkas i eller förs in till Sverige ska registreras i ett produktregister enligt 14 kap. 10 § MB. Produktregistret förs av Kemikalieinspektionen, se 10 § FKP.

11.2.3 Kemikalieinspektionen

Bekämpningsmedel får inte importeras, saluhållas, överlåtas eller användas utan att vara godkända av Kemikalieinspektionen. Kemikalieinspektionen är en fristående myndighet och inrättades den 1 januari 1986. Den har ersatt Produktkontrollnämnden och ansvarar bl.a. för registrering av bekämpningsmedel, drift och utveckling av produktregistret samt informationsservice till övriga myndigheter på kemikalieområdet.

11.2.4 Godkännande av bekämpningsmedel

Ansökan om godkännande av ett bekämpningsmedel ska göras hos Kemikalieinspektionen, enligt 5 § FBM. Även bekämpningsmedel som importeras från länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen måste godkännas enligt 14 kap. 13 § MB.

Om ett bekämpningsmedel är godkänt krävs inte ett nytt godkännande för att få släppa ut ett medel på marknaden, om medlet jämfört med det godkända medlet endast skiljer sig i fråga om namn (handelsnamn, varubenämning eller varubeteckning), se 3 a § FBM.

11.3 Skatteplikt

Bekämpningsmedelsskatt tas ut för den verksamma beståndsdelen i bekämpningsmedel.

Med bekämpningsmedel avses, enligt 1 § andra stycket LSB, ämnen eller beredningar som är avsedda att användas till skydd mot egendomsskada eller olägenhet för människors hälsa, förorsakade av växter, djur, bakterier eller virus. Som bekämpningsmedel ska dock inte anses

- vara, avsedd att användas vid beredning av livsmedel, läkemedel eller annan jämförbar vara,
- färger, fernissor, tjäror och andra varor som huvudsakligen begagnas för ett annat ändamål än som avses i första meningen, om inte varorna genom en särskild benämning eller på något annat sätt anges vara avsedda som bekämpningsmedel,
- träskyddsmedel, och
- ättika.

I LSB:s definition av bekämpningsmedel talas om ämnen eller beredningar som är *avsedda* att användas för vissa angivna ändamål. Härmed förstås avsikten hos den inhemske tillverkaren eller, vid import, hos importören.

11.3.1 Träskyddsmedel

Det finns ingen allmängiltig, vedertagen definition av träskyddsmedel. Enligt skatteutskottet (SkU 1983/84:47 s. 7) bör med träskyddsmedel, såvitt avser tillämpningen av LSB, avses sådant bekämpningsmedel som enligt registreringen hos Kemikalieinspektionen *endast* ska användas som träskyddsmedel. Det förekommer att bekämpningsmedel – utöver träskydd – har registrerats som användbara även på andra områden. Sådana bekämpningsmedel är således skattepliktiga i enlighet med skatteutskottets uttalande.

11.3.2 Ättika

Ättika är speciellt i den meningen att det kan användas både som bekämpningsmedel och livsmedel. Det förekommer bl.a. i livsmedelsbutiker och är således mer tillgängligt för allmänheten än någon annan substans som förekommer i bekämpningsmedel. Om bekämpningsmedelsskatt skulle införas på ättika skulle det enligt regeringen finnas ett starkt incitament att införskaffa den i en livsmedelsaffär. Ättika som inköps i livsmedelsbutiker kan medföra risker för hälsa och miljö då den används för bekämpningsändamål. Bekämpningsmedelsskatt motverkar således sitt syfte i fråga om ättika. Med hänsyn härtill undantogs ättika från bekämpningsmedelsskatt, se prop. 1998/99:18 s. 22.

11.4 Skattskyldighet

11.4.1 Skattskyldig

Skattskyldig enligt 4 § LSB är

- den som inom landet yrkesmässigt tillverkar bekämpningsmedel,
- den som inför bekämpningsmedel till landet för yrkesmässig återförsäljning eller för egen yrkesmässig användning inom landet.

Som tillverkning av bekämpningsmedel anses även blandning av olika bekämpningsmedel och sådan märkning eller dylikt av färger, fernissor, tjärar och andra varor som huvudsakligen används för annat ändamål än till skydd mot egendomsskada,

sanitär olägenhet eller annan jämförbar olägenhet för människans hälsa förorsakad av växter, djur, bakterier eller virus – som medför att varan anses utgöra bekämpningsmedel, se prop. 1983/84:176 s. 3.

Med näringsverksamhet avses enligt 13 kap. 1 § IL förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Till näringsverksamhet räknas också i annat fall innehav av näringsfastighet (t.ex. jordbruksfastighet) och näringsbostadsrätt samt avverkningsrätt till skog. En verksamhet är yrkesmässig, om den utgör näringsverksamhet eller om den bedrivs i former som är jämförliga med en till sådan näringsverksamhet hänförlig rörelse och ersättningen för omsättningen i verksamheten under ett kalenderår överstiger 30 000 kr, jfr 4 kap. 1 § ML. Om t.ex. en privatperson som inte bedriver näringsverksamhet importerar bekämpningsmedel för eget bruk och/eller försäljning till vänner och bekanta, inträder inte skattskyldighet under förutsättning att omsättningen i verksamheten inte överstiger 30 000 kr under ett kalenderår.

11.4.2 Skattskyldighetens inträde

Skattskyldigheten inträder enligt 5 § LSB när

- ett bekämpningsmedel levereras till en köpare,
- ett bekämpningsmedel tas i anspråk för något annat ändamål än försäljning,
- den skattepliktiga verksamheten upphör, varvid skattskyldigheten omfattar bekämpningsmedel som då ingår i den skattskyldiges lager.

Ett exempel på ianspråktagande för annat ändamål än försäljning är att en lantbrukare som importerat ett bekämpningsmedel använder det i det egna jordbruket.

11.5 Skattesats m.m.

11.5.1 Skattesats

Bekämpningsmedelsskatten ska, enligt 2 § LSB, betalas med 30 kr för varje helt kg verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

11.5.2 Verksam beståndsdel

Med verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet avses det eller de ämnen som har angetts som sådana vid registreringen hos Kemikalieinspektionen. Den härvid angivna mängden verksam

beståndsdel bör normalt ligga till grund för beräkningen av bekämpningsmedelsskatten, se prop. 1983/84:176 s. 10.

Vid tveksamhet rörande beräkningen av verksam beståndsdel bör Skatteverket samråda med Kemikalieinspektionen, se prop. 1983/84:176 s. 10.

Den andel av bekämpningsmedlet som i egentlig mening är verksam, varierar starkt från medel till medel och beror bl.a. på renheten hos den verksamma beståndsdelen. Idealet är att den verksamma beståndsdelen framställs med 100 % renhet, men detta sker ytterligt sällan på grund av kostnadsskäl. Den tekniska kvaliteten som i praktiken används innehåller biprodukter från framställningen i varierande grad. För vissa ämnen har det visat sig att dessa biprodukter står för en del av den avsedda bekämpningseffekten. Vidare är det känt att vissa biprodukter, som kanske saknar eller har svag bekämpningseffekt, kan ha human- eller miljötoxikologiska effekter, dvs. innebära risk för den som hanterar medlet eller för miljön vid felaktig användning. Det är mot denna bakgrund som Kemikalieinspektionen vid sin beräkning av mängden av den verksamma beståndsdelen även innefattar de tidigare nämnda biprodukterna. Enligt Skatteverkets mening bör vid bestämmandet av bekämpningsmedelsskatten samma beräkningssätt tillämpas.

11.6 Registrering

Den som är skattskyldig ska vara registrerad hos Skatteverket enligt 3 kap. 1 § 7 c SBL.

Regler för förfarandet vid beskattningen återfinns i SBL.

11.7 Avdrag i deklaration

En skattskyldig får, enligt 8 § LSB, göra avdrag för skatt på sådana bekämpningsmedel

- som har förts ut ur landet,
- för vilka skattskyldighet tidigare har inträtt,
- som har tagits tillbaka i samband med återgång av köp.

Avdrag för skatt på bekämpningsmedel som har återtagits i samband med återgång av köp får göras under förutsättning att skatt tidigare har redovisats för bekämpningsmedlen och att kreditnota har utfärdats.